

ALGEMENE VERGADERING

ONDERWERP

Vervolgtraject herziening
belastingstelsel

PROGRAMMA

Bestuur en Omgeving

PORTEFEUILLEHOUDER

T.L.F.M. Vereijken

Voorstel

1. Richting de Unie van Waterschappen aangeven dat Waterschap Zuiderzeeland kan instemmen met het vervolgtraject aanpassing belastingstelsel, met inbegrip van de opdracht, de uitgangspunten en het proces, zoals verwoord door de Unie in bijgevoegde notitie LV 19-44c, 'Opdracht vervolgtraject aanpassing belastingstelsel'.
2. Het standpunt van Waterschap Zuiderzeeland door middel van een brief kenbaar maken aan de Unie en in afschrift naar de andere waterschappen.

Samenvatting

De Unie stelt de LV op 13 december 2019 voor dat de gezamenlijke waterschappen komen tot een opdracht voor het vervolgproces van de aanpassing van het belastingstelsel. Onder leiding van een Stuurgroep van 21 waterschappen zal een vervolg worden gegeven aan het proces om tot een aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen te komen op acht onderdelen.

Het college stelt voor de bespreking van dit onderwerp in tweeën te knippen: Eerst de vraag of u kunt instemmen met dit procesvoorstel en deze opdracht, die minder ver gaat dan het voorstel tot volledige stelselherziening van 2018, waar u op 25 september 2018 mandaat voor heeft gegeven.

Vervolgens kunt u het gesprek voeren of u aanvullend nog een boodschap richting de Unie wilt meegeven. U kunt daarbij kiezen om geen aanvullende wens of boodschap mee te geven richting de LV, waardoor de ruimte voor de bespreking het grootst is. U kunt ook aansluiten bij de moties en voorstellen van andere waterschappen of eventueel een eigen motie opstellen.

Relevante kaders

Waterschapswet, Waterschapsbesluit

Lelystad, 12 november 2019

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,

ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,

ir. H.C. Klavers.

Toelichting

Voor u ligt een procesvoorstel van de Unie van Waterschappen voor het vervolgtraject voor de aanpassing van het belastingstelsel. In 2018 heeft de UvW al een voorstel tot aanpassing gedaan waarover, in verband met te weinig draagvlak, niet is besloten. Nu ligt een procesvoorstel voor waarmee de UvW beoogt draagvlak bij alle waterschappen te krijgen voordat een vervolgtraject wordt gestart.

Besluitvorming AV 2018

Op 25 september 2018 heeft de AV gesproken over het toen voorliggende voorstel van de UvW voor een nieuw belastingstelsel. De AV heeft in die vergadering onderschreven dat het 'Unie-voorstel nieuw belastingstelsel waterschappen' een verbetering is ten opzichte van het huidige stelsel. Daarnaast heeft de AV richting de UvW aangegeven dat het concept-standpunt van Waterschap Zuiderzeeland is dat het Unie-voorstel wordt gesteund, mits de consequenties voor natuurterreineigenaren substantieel worden verzacht. Dit standpunt van de AV is ingebracht in de ledenvergadering van de UvW van 12 oktober 2018.

Op 27 november 2018 lag een, naar aanleiding van de ledenvergadering van 12 oktober, aangepast voorstel van de UvW voor in de AV. De AV heeft toen ingestemd het voorstel en met twee nadere studies; over de BBP-systematiek en de bijdrage van natuur aan de kosten van het watersysteembeheer. Daarbij is door de AV meegegeven dat er dringende noodzaak tot aanpassing van het belastingstelsel was: uitstel moest geen afstel betekenen. Dit AV standpunt zou worden ingebracht in de ledenvergadering van de UvW op 14 december 2018.

Ledenvergadering UvW 2018

In de aanloop naar de Ledenvergadering van 14 december 2018 heeft het Uniebestuur, op basis van de binnengekomen reacties van waterschappen, geconstateerd dat er te weinig draagvlak bestond voor een integrale aanpassing van ons belastingstelsel. Vanwege dit gebleken te beperkte draagvlak en de toen naderende waterschapsverkiezingen heeft de Ledenvergadering toen besloten om de discussie over de aanpassing van het belastingstelsel voor een periode van zes maanden bestuurlijk te laten rusten.

Proces na de LV van december 2018

In de eerste zes maanden van 2019 heeft een groep van negen waterschappen nagedacht over mogelijke oplossingen voor ervaren knelpunten binnen het huidige stelsel. Waterschap Zuiderzeeland heeft hier bestuurlijk en ambtelijk aan deelgenomen. De conclusie was dat het huidige stelsel alleen door middel van wetswijzigingen kan worden aangepast.

In juli en augustus jl. is vervolgens in sessies met de portefeuillehouders financiën van de waterschappen verder gesproken over het vervolgtraject. Daarbij is geconstateerd dat het belastingstelsel van de waterschappen een groot goed is dat we met elkaar in Nederland moeten koesteren. Met het eigen belastinggebied kunnen de waterschappen hun taken zelfstandig bekostigen. Dit financiële fundament is de beste garantie voor waterveiligheid, voldoende en schoon zoetwater. Benadrukt is daarom dat het van groot belang is dat waterschappen zelf regie hebben en houden over de vormgeving van ons toekomstbestendig belastingstelsel. Dit betekent ook dat waterschappen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor het goed blijven functioneren van dit belastingstelsel.

Op basis hiervan heeft de Unie het volgende standpunt:

- Het belastingstelsel van de waterschappen moet alle waterschappen in staat stellen op een verantwoorde manier de kosten van onze taken te verhalen. Als enkele waterschappen tegen de grenzen van het stelsel aanlopen, is dat een probleem van alle waterschappen. In het belang van een goed werkend belastingstelsel moeten wij als waterschappen solidair zijn in het gezamenlijk zoeken naar oplossingen voor de geconstateerde knelpunten in ons belastingstelsel.
- Omdat het huidige stelsel op een groot aantal punten prima voldoet, richt de opdracht zich in eerste instantie op het oplossen van drie urgente knelpunten in het huidige belastingstelsel:

- het knelpunt dat niet een gelijkmatige tariefontwikkeling voor alle betalende categorieën kan worden gerealiseerd,
 - de weeffout en
 - het gebruik van mens- en milieubelastende stoffen.
- Verder is benadrukt dat we bij het vervolg dankbaar gebruik zouden moeten maken van het vele (denk)werk dat de afgelopen jaren door de Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) is verricht. Voorstellen uit die periode die 'gunstige meekoppelkansen' bieden, worden in het vervolgtraject meegenomen. Het gaat hier om vijf voorstellen.

1. Opdracht

De Unie stelt de LV op 13 december 2019 voor dat de gezamenlijke waterschappen komen tot de volgende opdracht voor het vervolgproces van de aanpassing van het belastingstelsel:

Onder leiding van een Stuurgroep van 21 waterschappen zal een vervolg worden gegeven aan het proces om tot een aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen te komen. Hiertoe zullen de volgende voorstellen worden ontwikkeld. Het gaat om een limitatieve opsomming van de volgende acht onderwerpen:

1. Voorstellen die de watersysteemheffing zodanig verbeteren dat het voor alle waterschappen weer mogelijk wordt om een gelijkmatige tariefontwikkeling voor alle betalende categorieën te realiseren;
2. Voorstellen die de weeffout¹ in de watersysteemheffing oplossen;
3. Voorstellen om de heffingsformule voor de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing dusdanig aan te passen dat bij het bepalen van de vervuilingswaarde geen gebruik meer wordt gemaakt van mens- en milieubelastende stoffen.
4. Voorstellen die, conform eerder gedane voorstellen, de waterschappen de mogelijkheid bieden om de kosten van zogenaamde plusvoorzieningen apart in rekening te brengen.
5. Een voorstel om, conform het eerder gedane voorstel, de tariefdifferentiatie voor glasopstanden af te schaffen.
6. Voorstellen waarmee, conform eerder gedane voorstellen, beter kan worden ingespeeld op waardevol afvalwater door:
 - a. via een experimenteerartikel maatwerk (een korting) in de heffing mogelijk te maken bij fosfaatterugwinning;
 - b. voor separate afvalwaterstromen (prijs)afspraken mogelijk te maken;
 - c. de subsidie doelmatige werking zuiveringsinstallaties (anti-afhaakregeling) te behouden.
7. Voorstellen die leiden tot een actualisatie van de tabel afvalwatercoëfficiënten, rekening houdend met de onder 3 genoemde wijzigingen in de heffingsformule;
8. Voorstellen waarmee, conform eerder gedane voorstellen, aan de waterschappen de mogelijkheid wordt gegeven om maatregelen ter beperking van hemelwaterkosten binnen het zuiveringsbeheer te dekken uit de opbrengst van de zuiveringsheffing.

2. Uitgangspunten

Bij bovenstaande opdracht behoren de volgende uitgangspunten.

- A. Kostenterugwinning centraal uitgangspunt
- B. Ruimte voor bestuurlijk regionaal maatwerk
- C. Beperkte lastenverschuivingen watersysteemheffing
- D. Overige uitgangspunten

De toekomstige aanpassingen moeten verder voldoen aan de volgende criteria:

- Uitlegbaar
- Maatschappelijk gedragen
- Robuust: houdt stand voor de rechter en met de wijzigingen kunnen we minimaal tien jaar vooruit.
- Doelmatig (lage perceptiekosten).

3. Proces

Over het proces maken de waterschappen de volgende afspraken:

1. Van 21 waterschappen; stuurgroep met 21 bestuurders
2. Overeenstemming opdracht, alleen waar we het met 21 over eens zijn

3. Voorbereiding door een compacte werkgroep
4. Betrokkenheid van stakeholders
5. Betrokkenheid van IenW
6. Slimme timing: eind 2020 gereed, maar op handig moment insteken

Bespreking AV 4 december

Omdat het college met een heldere opdracht wil worden afgevaardigd naar de LV van de Unie, is het voorstel om richting de Unie van Waterschappen aan te geven dat Waterschap Zuiderzeeland kan instemmen met het vervolgtraject aanpassing belastingstelsel, met inbegrip van de opdracht, de uitgangspunten en het proces, zoals verwoord door de Unie in bijgevoegde notitie LV 19-44c, 'Opdracht vervolgtraject aanpassing belastingstelsel'.

Het college stelt voor de bespreking van dit onderwerp in tweeën te knippen: Eerst de vraag of u kunt instemmen met dit procesvoorstel en deze opdracht, die minder ver gaat dan het voorstel tot volledige stelselherziening van 2018, waar u op 25 september 2018 mandaat voor heeft gegeven.

Vervolgens kunt u het gesprek voeren of u aanvullend nog een boodschap richting de Unie wilt meegeven. U kunt daarbij kiezen om geen aanvullende wens of boodschap mee te geven richting de LV, waardoor de ruimte voor de bespreking het grootst is. U kunt ook aansluiten bij de moties en voorstellen van andere waterschappen of eventueel een eigen motie opstellen.

Personele consequenties

Geen

Financiële consequenties

Geen

Begrotingswijziging

Geen

Juridische consequenties

Geen

Consequenties voor Communicatie

Geen

Bijlagen

- LV 19-44a Vervolgtraject aanpassing belastingstelsel
- LV 19-44b Oplegnotitie vervolgtraject aanpassing belastingstelsel
- LV 19-44c Opdracht vervolgtraject aanpassing belastingstelsel
- Het dossier 'Belastingstelsel', is te vinden in iBabs via 'Persoonlijke documenten/ Gedeelde folders/ Gedeelde documenten AV'